

ภาพถ่ายศิลปะร่วมสมัย ว่าแต่เป็นศิลปะแน่หรือ ?

อัยฉา ไพราณานนท์*

การถ่ายภาพในปัจจุบัน ได้รับการยอมรับในฐานะของงานวิจิตรศิลป์ในระดับกว้างอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน เหล่าหอศิลป์ต่างจัดแสดงผลงานศิลปะภาพถ่ายอย่างต่อเนื่องและมีรูปแบบภาพที่หลากหลายสไลด์ ด้วยธรรมชาติของภาพถ่ายซึ่งเป็นสื่อที่ไร้ความชัดเจนทั้งด้านการใช้งานและด้านการสื่อความหมายเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงก่อให้เกิดความสับสนในคุณค่าของภาพถ่ายในฐานะของศิลปะ และเนื่องจากพวกเราอยู่ในสังคมที่ห้อมล้อมไปด้วยภาพถ่าย เราต่างพบเห็นภาพถ่ายในทุกๆ ที่ที่เราย่างก้าว และภาพเหล่านั้นก็ล้วนมีรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นภาพติดบัตรประชาชน ภาพแฟชั่นในนิตยสาร ภาพโฆษณาแฮมเบอร์เกอร์จีนโต ภาพทิวทัศน์บนปฏิทิน หรือภาพครอบครัวในอัลบั้ม เป็นต้น และเรายังก็เคยชินกับลักษณะเฉพาะของภาพถ่ายที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสวยงามและความเป็นศิลปะในด้านการจัดองค์ประกอบ สี สัน และอารมณ์ของภาพซึ่งเรามักพบเห็นภาพเหล่านั้นในนิตยสารท่องเที่ยว นิตยสารแฟชั่น ป้ายโฆษณา เป็นต้น ความเคยชินเหล่านี้ทำให้เมื่อหลายคนได้มีโอกาสไปดูงานศิลปะภาพถ่ายในหอศิลป์ แล้วพบกับภาพถ่ายที่มีลักษณะผิดแผกไปจากที่เคยประสบพบเห็น ภาพถ่ายที่เขากำลังเผชิญหน้านั้น ไร้ซึ่งความงดงามทางด้านองค์ประกอบศิลปะเนื้อหาของภาพไม่ได้ชัดเจนเหมือนภาพสารคดีที่เคียดู หรือในกรณีภาพถ่ายบุคคลนั้นก็ไม่ได้มีการจัดแสงที่ประณีต ทั้งยังปราศจากการโพสท่าที่สื่ออารมณ์ แต่กลับเป็นภาพของคนที่ยืนอยู่หนึ่งในห้องครัวที่รกและไร้ความงดงาม ผู้ดูภาพเริ่มรู้สึกสับสนจับต้นชนปลายไม่ถูกและเริ่มตั้งคำถามขึ้นมาว่า “งานที่กำลังดูอยู่นี้เป็นงานศิลปะจริงหรือ”

ก่อนหน้านี้

แม้การประกาศเปิดตัวอย่างเป็นทางการของการถ่ายภาพที่ได้ถือกำเนิดขึ้นมาในปี ค.ศ. 1839 จะนำมาซึ่งความตื่นเต้นและความแปลกใหม่ นับตั้งแต่นั้นขึ้น การถ่ายภาพก็ได้เริ่มที่จะคืบคลานต่อสู้เพื่อหาพื้นที่และอัตลักษณ์ในความเป็น “ศิลปะ” ของตัวมันเอง ท่ามกลางวงล้อมของศิลปะโดยรวมที่กีดกันการถ่ายภาพออกจากแวดวงศิลปะ ในยุคแรกของการถ่ายภาพนั้น ในฐานะของการถ่ายภาพเป็นเพียง “ผู้รับใช้” งานศิลปะแขนงอื่นๆ เนื่องจากลักษณะกระบวนการและอุปกรณ์กล้องถ่ายภาพนั้นมีลักษณะของเครื่องจักรมากเกินไป ข่างภาพจึงมีฐานะเพียงจัดการทางด้านเทคนิคเท่านั้น

*อาจารย์ประจำโครงการจัดตั้งสาขาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาศิลปะไทย
คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แม้ว่าจะมีวลีจากปากของจิตรกรชื่อดังนามว่า Paul Delaroche ที่ได้กล่าวไว้ว่า “จิตรกรรมได้ตายไปนับตั้งแต่วันนี้” หลังจากที่เขาได้ถ่ายภาพภายในครั้งแรก ซึ่งในความหมายที่เขากล่าวมานี้ไม่ได้หมายความว่า การถ่ายภาพจะมีศักยภาพพอที่จะมาแทนที่ความเป็นศิลปะของจิตรกรรมได้ เพียงแค่การถ่ายภาพสามารถ “ถอดแบบ” หน้าตาของวัตถุได้เหมือนจริงกว่าภาพจิตรกรรมเท่านั้นเอง เพราะสุดท้ายแล้ว การถ่ายภาพก็เป็นเพียงการบันทึกความเหมือนเท่านั้น บรรทัดฐานของการตัดสินในสมัยนั้นว่า ภาพใดดีหรือไม่ดีนั้น จะวัดกันที่ความคมชัดและรายละเอียดที่ถ่ายทอดออกมาในภาพเป็นสำคัญ

ด้วยความที่ภาพถ่ายนั้นมีราคาถูกกว่าภาพจิตรกรรม จึงทำให้มันเป็นที่แพร่หลายสู่สังคมทุกระดับ มีสตูดิโอถ่ายภาพบุคคลเกิดขึ้นมากมายในระยะเวลาไม่กี่ปี แต่นั่นก็หมายถึงมีทั้งสตูดิโอที่มีคุณภาพดี ราคาแพง และสตูดิโอที่ด้อยคุณภาพ ถูกค่าเห็นแก่กันมาถ่ายภาพมากเสียจนทำให้กระบวนการถ่ายภาพต้องเป็นไปด้วยความเร่งรีบเพื่อสนองความต้องการถ่ายภาพของประชาชนและเพื่อผลกำไรเข้าร้าน และนั่นเริ่มบั่นทอนสุนทรียะของการถ่ายภาพให้แย่ลงไปตามลำดับ ถ้าการถ่ายภาพบุคคลในสมัยนั้นมีฐานะเป็นงานศิลปะได้ การถ่ายภาพก็คงเป็นที่รู้จักในฐานะของงานศิลปะชั้นล่างเท่านั้น

แต่ด้วยความเพียรพยายามของกลุ่มช่างภาพในยุคแรกนี้ที่ต้องการจะผลักดันให้การถ่ายภาพมีความเป็นศิลปะเทียบระดับได้กับงานจิตรกรรม การถ่ายภาพจึงเริ่มเลียนแบบคุณลักษณะของงานจิตรกรรม ช่างภาพพยายามเพิ่มความงามเข้าไปในภาพถ่ายซึ่งเป็นความงามตามมาตรฐานของงานจิตรกรรม พยายามลดความคมชัดให้เหลือน้อยลงและเพิ่มพื้นผิวคลาดตาในภาพให้มีลักษณะของสีแปรตามลักษณะของงานจิตรกรรมสไตล์อิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) ภาพถ่ายในยุคนี้มีสไตล์ที่เรียกกันว่า **Pictorial Photography** หรืออาจแปลเป็นไทยได้ว่าภาพถ่ายสไตล์พิศเจริญ ซึ่งหมายถึง ภาพถ่ายที่เน้นความสำคัญในคุณภาพทางความงามเหนือการถ่ายภาพความเป็นจริง (ซึ่งภาพถ่ายสไตล์นี้ได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน อย่างเช่นในประเทศไทยก็จะมีชมรมและสมาคมภาพถ่ายต่างๆ ที่ยังคงสืบทอดภาพแบบนี้อยู่อย่างเหนียวแน่น ภาพถ่ายแนวนี้จะมีการจัดฉาก หาสถานที่และหาตัวแบบมาวางไว้ในตำแหน่งที่ช่างภาพต้องการและมีการจัดทำทางของแบบเพื่อนำอารมณ์และความงาม)

ภาพ Two Ways of Life (1857) ผลงานของ Oscar Rejlander ภาพนี้เป็นความพยายาม ที่จะสร้างสรรคภาพถ่าย โดยการ
จัดขยายภาพถ่ายโดยใช้เทคนิคที่หลากหลายแทน เพื่อเลียนแบบความยิ่งใหญ่ และอารมณ์ภาพตามแบบภาพจิตรกรรม

เมื่อไม่นานมานี้

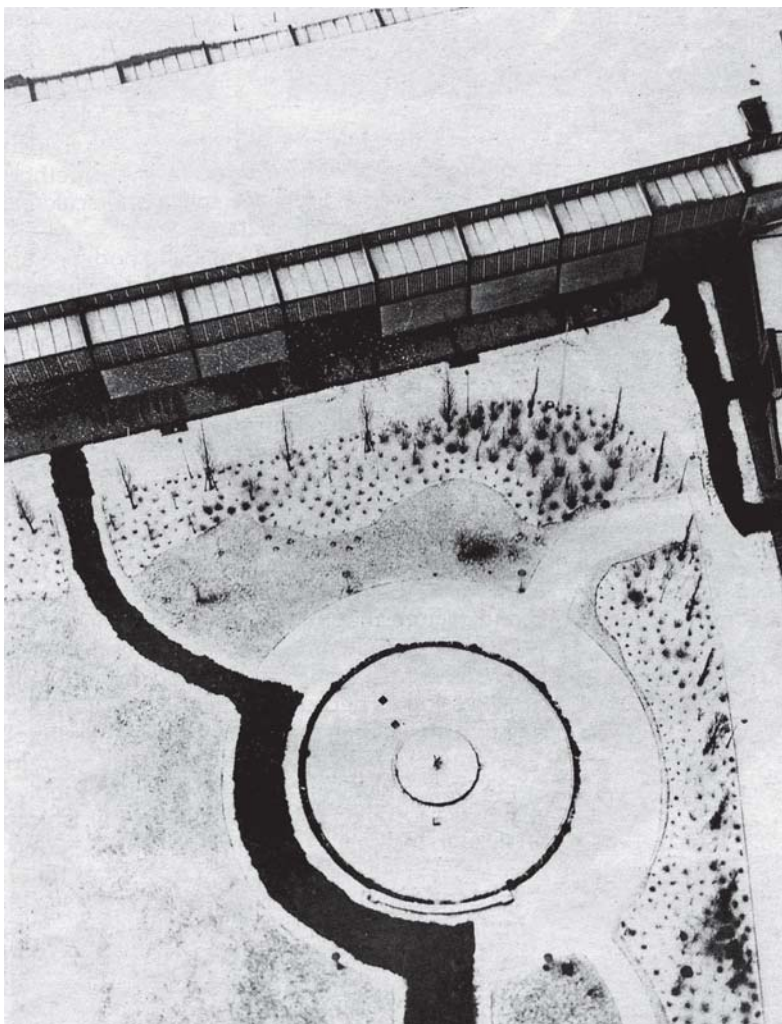
อย่างไรก็ดี ช่างภาพก็ยังเพียรพยายามค้นหาตัวตนและตำแหน่งแห่งที่ของการถ่ายภาพอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากสงครามโลกทั้งสองครั้ง ผุ้คนต่างแสวงหาสิ่งใหม่ในชีวิต รูปแบบของความเป็นสมัยใหม่ได้ก้าวเข้ามาในวิถีชีวิตของผู้คน รวมถึงการแสวงหาคุณค่าและรูปแบบใหม่ของศิลปะ ซึ่งก็รวมถึงสถาปัตยกรรม คนตรีและวรรณกรรมด้วยเช่นกัน จากนั้นการถ่ายภาพได้พัฒนาตัวเองเคียงคู่กับจิตรกรรมเข้าสู่สไตล์ Dada ซึ่งเป็นสไตล์ที่ปฏิเสธรูปแบบอื่นที่มีอยู่ก่อนหน้านี้ ซึ่ง ณ จุดนี้เองที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มแบ่งแยกตัวตนอย่างชัดเจน ระหว่างศิลปะและการถ่ายภาพ ช่างภาพรุ่นบุกเบิกในสไตล์การถ่ายภาพแนวทดลองและค้นหาความเป็นไปได้และศักยภาพของการถ่ายภาพได้แก่ **Man Ray** และ **Moholy-Nagy**

ในขณะเดียวกันก็มีกลุ่มช่างภาพที่เริ่มทำงานถ่ายภาพโดยเน้นถึงสาระและธรรมชาติที่แท้จริงของการถ่ายภาพที่พวกเขายึดถือ และนั่นก็คือการบันทึกอย่างเที่ยงตรง การถ่ายภาพในแนวนี้นี้เรียกว่าการถ่ายภาพแนวตรง (Straight Photography) โดยเน้นความสำคัญของตัวแบบและคุณสมบัติของการถ่ายภาพเป็นหลัก ช่างภาพกลุ่มนี้จะใช้กล้องขนาดใหญ่ที่สามารถถ่ายทอดรายละเอียดของตัวแบบได้อย่างชัดเจน กลุ่มช่างภาพที่เป็นผู้นำในการถ่ายภาพแนวนี้นี้ ได้แก่ **Paul Strand, Edward Weston** และ **Ansel Adams**

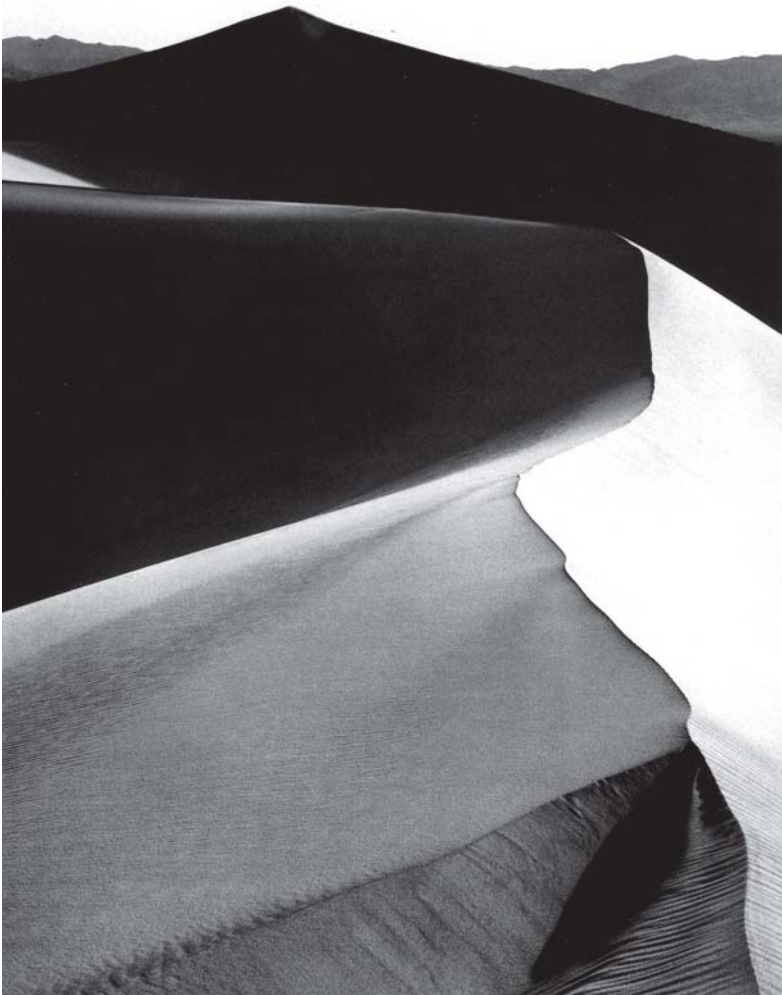
ปัจจุบัน

ศิลปะการถ่ายภาพในยุคนี้จะเป็นภาพถ่ายที่สร้างความสับสนและงุนงงให้กับผู้ดูได้มากที่สุด เพราะความหลากหลายของรูปแบบ และช่วงเวลานี้ยังเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี ในยุคนี้มีชื่อเรียกการถ่ายภาพได้หลายอย่าง อาทิเช่น การถ่ายภาพร่วมสมัย (Contemporary) การถ่ายภาพยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern) การถ่ายภาพยุคหลังการถ่ายภาพ (Post Photography) หรือแม้แต่ยุคของการตายของการถ่ายภาพซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของการสร้างภาพระบบดิจิทัล

ดังนั้น บรรทัดฐานในการดูภาพจึงแตกต่างออกไปจากภาพถ่ายในยุคที่ผ่านมาอย่างสิ้นเชิง ศิลปะการถ่ายภาพแนวพิศเริญจะเน้นถึงอารมณ์และความสวยงาม ส่วนการถ่ายภาพแนวตรง (Straight Photography) นั้น ก็จะเน้นถึงความงามและความ

ภาพ Snow Scene from Berlin Radio Tower (1928) ผลงานของ Moholy-Nagy
ด้วยความสนใจในการค้นคว้าทัศนศิลป์ที่หลากหลาย Moholy-Nagy
จึงใช้การถ่ายภาพสำหรับการทดลอง ทางด้านลวดลายและรูปทรง
ด้วยมุมมองที่แตกต่างจากมุมมองปกติ เพื่อค้นหาแหล่งข้อมูลของการออกแบบ

ภาพ Sand Dunes, Sunrise (1948) ผลงานของ Ansel Adams
เป็นภาพถ่ายแนวตรง (Straight) ที่ถ่ายทอดให้เห็นองค์ประกอบภาพ และความยิ่งใหญ่
ของทิวทัศน์ธรรมชาติของสหรัฐอเมริกา Adams ใช้กล้อง ขนาด 4x5 นิ้ว
ซึ่งสามารถถ่ายทอดรายละเอียดของภาพได้อย่างครบถ้วน

รายละเอียดของตัวแบบ ซึ่งศิลปะการถ่ายภาพทั้งสองแนวนี้นี้จะเป็นรูปแบบที่เราและคนดูทั่วไปคุ้นชินกันคืออยู่แล้ว นั่นคือสุนทรียะที่มีอยู่ในภาพถ่าย แม้จะแตกต่างกันในรูปแบบบางก็ตาม

ศิลปะการถ่ายภาพร่วมสมัยในปัจจุบันนี้มีความหลากหลายมาก จนทำให้การแบ่งแยกประเภทเป็นไปด้วยความยากลำบาก นักวิจารณ์และนักประวัติศาสตร์ศิลปะต่างมีหลักเกณฑ์ในการจัดแบ่งตามรูปแบบที่แต่ละคนถนัด บางก็จัดแบ่งตามวัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ใช้ บางก็จัดแบ่งตามแนวความคิดรวบยอดที่มีอยู่อย่างใดก็ได้ การจัดประเภทของการถ่ายภาพร่วมสมัยนั้นคงเป็นงานที่แทบจะเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากการถ่ายภาพนั้นมีความหลากหลายในรูปแบบอย่างมาก ในบทความนี้ ผู้เขียนขอนำเสนอรูปแบบของการถ่ายภาพร่วมสมัยเพียง 4 รูปแบบซึ่งน่าสนใจและทรงอิทธิพลต่อการทำงานของช่างภาพรุ่นใหม่ในปัจจุบัน

1. การถ่ายภาพแนวความคิดรวบยอด (Conceptual Photography):

คือรูปแบบของการถ่ายภาพที่เกิดขึ้น โดยช่างภาพได้วางแผนขั้นตอนการทำงานเพื่อการแสดงสดสำหรับการถ่ายภาพโดยเฉพาะ งานถ่ายภาพรูปแบบนี้ จะมีลักษณะปฏิเสธและแปลกแยกไปจากศิลปะการถ่ายภาพแบบดั้งเดิม เนื่องจากธรรมชาติของการถ่ายภาพแบบดั้งเดิมนั้น เน้นความสำคัญไปที่การสืบเสาะและค้นหาเพื่อบันทึกจังหวะเวลาที่เกิดขึ้น โดยจัดวางองค์ประกอบภาพในเฟรมภาพนั้นให้ได้ภาพที่มีความลงตัวขององค์ประกอบและเนื้อหา แต่การถ่ายภาพรูปแบบนี้จะเน้นให้เห็นถึงความคิดรวบยอด (Concept) ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการถ่ายภาพซึ่งเป็นสถานะที่สร้างขึ้นโดยตัวช่างภาพเอง เช่น งานภาพถ่ายของ Gillian Wearing ในชื่อชุด Signs that say what you want them to say and not signs that say what someone else want you to say (1992-1993) โดยที่เธอได้เดินไปตามถนนในเมืองลอนดอนเพื่อถ่ายภาพผู้คน และก่อนที่จะเธอจะถ่ายภาพ เธอจะให้ตัวแบบของเธอเขียนถึงอารมณ์ความรู้สึกหรือสิ่งที่ตัวแบบคิดอยู่ในช่วงเวลานั้น แล้วจากนั้นเธอก็ถ่ายภาพตัวแบบยืนถือกระดานตัวหนังสือสั้น ๆ งานศิลปะการถ่ายภาพบุคคลเช่นนี้นับว่าเป็นการทำลายรูปแบบการถ่ายภาพบุคคลแบบดั้งเดิมโดยใช้ “คำ” และ “ภาพ” เล่นล้อกัน ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับความเป็นตัวตนของตัวแบบมากขึ้นกว่ารูปแบบเดิม ซึ่งช่างภาพจะเป็นคนเลือกสร้าง “ตัวตน” ของตัวแบบโดยผ่านช่างภาพเท่านั้น ช่างภาพที่มีอิทธิพลในงานภาพถ่ายแนวนี้นี้ได้แก่ Gillian Wearing และ Philip-Lorca diCorcia

ตำแหน่งของแบบในภาพ ซึ่งการทำงานของช่างภาพรูปแบบนี้จะเป็นการผสมผสานระหว่างช่างภาพ ผู้กำกับภาพยนตร์และจิตรกร ภาพถ่ายจะมีลักษณะเหมือนภาพที่ถูกดึงออกมาจากภาพยนตร์ มีการจัดแสงและมีเรื่องราวที่ค่อนข้างไปทางแนวลึกลับและดูแปลกตาเหมือนหนังเจิบ ช่างภาพที่มีอิทธิพลในงานภาพถ่ายแนวนี้นี้ได้แก่ **Jeff Wall** และ **Philip-Lorca di Corcia** ดังภาพ Mimic (1982) ผลงานของ Jeff Wall ภาพถ่ายสไตล์เล่าเรื่อง (Narrative) เป็นการวางแผนจัดฉากและวางตำแหน่งตัวแบบ โดยช่างภาพเป็นผู้กำหนด การถ่ายภาพประเภทนี้จะมีลักษณะเหมือนการผสมผสานระหว่างศิลปะการถ่ายภาพ และศิลปะการถ่ายภาพเคลื่อนไหวเข้าด้วยกัน

ภาพ Signs that say what you want them
to say and not signs that say what
someone else want you to say (1992-
1993) ผลงานของ Gillian Wearing
เป็นงานที่ผสมผสานระหว่าง
การถ่ายภาพแนวสตรีท (Street)
และการสัมภาษณ์แนวสารคดี (Documen-
tary Interviews) ซึ่งเป็นการสอด
ผสานระหว่าง “คำ” และ “ภาพ” ไปด้วยกัน

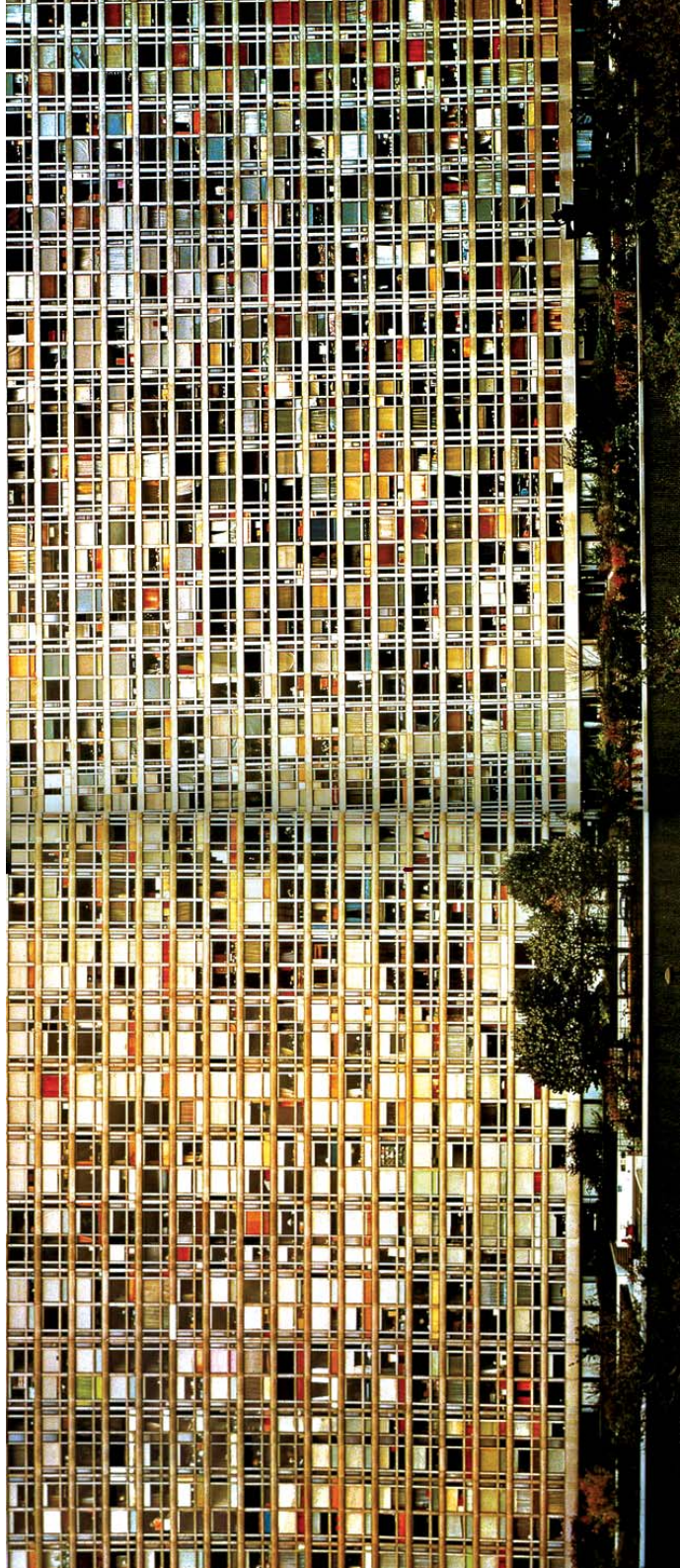

ภาพ Mimic (1982) ผลงาน
ของ Jeff Wall ภาพถ่าย
สไตล์เล่าเรื่อง (Narrative)
เป็นการวางแผนจัดฉาก
และวางตำแหน่งตัวแบบ
โดยช่างภาพเป็นผู้กำหนด
การถ่ายภาพประเภทนี้
จะมีลักษณะเหมือนการ
ผสมผสานระหว่างศิลปะ
การถ่ายภาพ และศิลปะ
การถ่ายภาพเคลื่อนไหว
เข้าด้วยกัน

มากที่สุด เนื่องจากแนวความคิดที่ว่าการถ่ายภาพนั้นเป็นการมองที่อยู่เหนือข้อจำกัด
ในมุมมองของช่างภาพคนใดคนหนึ่ง ตัวแบบที่ได้รับความนิยมนั้นก็มักจะเป็น
ภาพสถาปัตยกรรมหรือภาพทิวทัศน์ เนื้อหาของภาพมักจะสื่อถึงเรื่องราวของความ
เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงของเมืองในเชิงโครงสร้าง
รวมไปถึงภาพสถานที่ทางประวัติศาสตร์และทิวทัศน์ การนำเสนอของภาพถ่ายรูป
แบบนี้มักจะถ่ายด้วยกล้องฟอร์แมตใหญ่และการนำเสนอภาพนั้นก็จะเป็นภาพที่มี
ขนาดใหญ่มาก เพื่อเผยให้เห็นรายละเอียดของภาพถ่ายอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม
ภาพลักษณะนี้มักประสบกับปัญหาในการสื่อความหมายเมื่อถูกทำซ้ำและนำเสนอใน
รูปแบบของหนังสือ เนื่องจากขนาดที่เล็กลงของการทำซ้ำจะทำให้พลังและเนื้อหา
ของภาพลดทอนลงอย่างมาก ช่างภาพที่มีอิทธิพลในงานประเภทนี้ได้แก่ Andreas
Gursky และ Dan Holdsworth

4. การถ่ายภาพชีวิตเบื้องลึก (Intimacy): เป็นการถ่ายภาพที่เผยให้เห็น
ถึงชีวิตและความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งของช่างภาพ และสังคมที่ห่อหุ้มตัวช่างภาพ
ช่างภาพที่ทำงานในลักษณะนี้มักจะไมเน้นถึงความงดงามของตัวภาพถ่ายและมัก
มองข้ามความสำคัญของเทคนิคทั้งไป แต่ความสำคัญของการถ่ายภาพรูปแบบนี้
คือการเรียนรู้ชีวิตของตัวแบบอย่างเป็นลำดับขั้นตอนด้วยความลึกซึ้ง และก็มักจะ
เป็นชีวิตของกลุ่มคนพิเศษที่คนทั่วไปไม่เคยสัมผัสอย่างเช่น เกย์ เลสเบี้ยน พังก์

ภาพ Paris, Montparnasse (1993) ผลงานของ Andreas Gursky ใช้สไตล์การนำเสนอภาพที่คล้ายคลึงกับภาพจิตรกรรมขนาดใหญ่
เขามักถ่ายภาพหลายและรูปทรงของวัตถุในชีวิตประจำวัน และทำการขยายขนาดใหญ่มาก ทำให้ผู้ดูรู้สึกเหมือนได้อยู่ใน
ตำแหน่งเดียวกับข้างภาพขณะที่ถ่ายภาพ

ภาพ Untitled (1994) ผลงานของ Richard Billingham เผยให้เห็น
สภาพแวดล้อมและชีวิตส่วนตัวของครอบครัวของเขาในประเทศ อังกฤษ
ภาพของเขานำเสนอถึงความรุนแรงทางกายภาพและปัญหาทางจิตใจในครอบครัว

โสเภณี ซึ่งด้วยความลึกลับและความเป็นสังคมขนาดเล็กแบบนี้มักทำให้ผู้ถ่ายภาพเกิดความตื่นเต้นและอยากรู้อยากเห็นเบื้องลึกชีวิตของคนเหล่านี้ งานของช่างภาพประเภทนี้มักมีความสุดโต่งทางอารมณ์และความรุนแรง อย่างเช่น งานของ **Nan Goldin** จะเป็นการบันทึกภาพเชิงสารคดีเผยให้เห็นเรื่องราวส่วนตัวของเธอและเพื่อนของเธอ ซึ่งเป็นเกย์ หรือแม่แต่ภาพถ่ายตัวเธอเองหลังจากถูกแฟนทำร้าย หรืออย่างเช่นงานของ **Richard Billingham** ซึ่งเป็นภาพถ่ายครอบครัวของเขาเอง โดยมีพ่อแม่และน้องเป็นตัวแบบ ซึ่งภาพถ่ายนั้นก็รวมทั้งภาพของการทะเลาะเบาะแว้งและความวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวของเขาที่ถูกนำมาตีแผ่ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ ช่างภาพที่มีอิทธิพลในงานประเภทนี้ได้แก่ **Nan Goldin, Nobuyoshi Araki, Corinne Day** และ **Hiromix**

อนาคต

นอกเหนือไปจากรูปแบบงาน 4 ประเภทที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น ยังมีงานภาพถ่ายอีกหลายรูปแบบ ซึ่งก็มักเป็นการตั้งคำถามถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าและรูปแบบ

ที่เกิดขึ้นในยุคที่เราเรียกว่ายุคหลังสมัยใหม่ ซึ่งมักจะตั้งคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาพในวัฒนธรรมของเรา ใครเป็นผู้ผลิตซ้ำ และใครเป็นผู้กำหนดคุณค่าแก่ภาพถ่ายด้วยเหตุนี้ ศิลปะยุคหลังสมัยใหม่นี้จึงมองรูปแบบว่าเป็นการเติมเต็มความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น เพศสถานะ เชื้อชาติ เป็นต้น

ดังนั้น งานภาพถ่ายในหัวข้อที่ได้อภิปรายมาข้างต้นจึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากงานหัวข้อเดียวกันแต่ถ่ายโดยช่างภาพแนวคิดสมัยใหม่ โดยงานสไลด์ยุคหลังสมัยใหม่นี้จะมีได้เน้นย้ำถึงความสวยงามของตัวภาพเช่นในอดีต หากแต่เป็นงานที่พยายามตั้งคำถาม เสียสติและกระตุ้นเตือนให้ผู้ดูเกิดความตระหนักถึงปัญหาและสถานะทางสังคมในปัจจุบันเป็นหลัก ซึ่งก็อาจกล่าวได้ว่าการดูเพื่อที่จะสามารถชื่นชมและเข้าใจภาพถ่ายในปัจจุบัน ไม่สามารถให้เพียงตาดูอย่างเดียวเหมือนกับภาพถ่ายในยุคก่อนๆ แต่การที่จะเข้าใจถึงเนื้อหาที่ลึกลงไปนั้นจะต้องเปิดใจให้กว้างและมองข้ามความงามให้ลึกลงไปในเรื่องเนื้อหาของภาพถ่ายนั้น

การเรียนการสอนการถ่ายภาพเพื่อสร้างช่างภาพรุ่นใหม่ออกไปสู่สังคมโลก คงไม่สามารถสอนเพียงแค่เทคนิคหรือเทคโนโลยีเหมือนที่เคยเป็นมาในอดีตเท่านั้น ประวัติศาสตร์และทฤษฎีการถ่ายภาพนั้นจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งทฤษฎีการถ่ายภาพนี้ก็แตกต่างไปจากทฤษฎีที่เคยเข้าใจกันในอดีตหรือแม้กระทั่งปัจจุบัน เมื่อกล่าวถึงคำว่าทฤษฎีการถ่ายภาพนั้นก็มักจะสื่อไปในเชิงทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ อย่างเช่น ทฤษฎีสีหรือทฤษฎีการหักเหของแสงเท่านั้น หากแต่ทฤษฎีการถ่ายภาพในรูปแบบที่ควรจะเป็นนั้น หมายถึงทฤษฎีทางความคิดและทฤษฎีการมอง ทฤษฎีทางวัฒนธรรมสายตาและการวิเคราะห์ความหมายซึ่งมีความแตกต่างออกไปจากทฤษฎีศิลปะของงานจิตรกรรม

การถ่ายภาพร่วมสมัยคือความพยายามที่จะพิสูจน์ตัวเองว่า การถ่ายภาพนั้นมีได้เป็น ผู้รับใช้ งานศิลปะอีกต่อไป แม้ขณะนี้ การถ่ายภาพได้ถูกยอมรับมากขึ้น แต่การถ่ายภาพก็ยังคงค้นหาหนทางและสถานภาพใหม่ที่เราอาจจะยังคาดเดาไม่ถูกและแน่นอนว่าเราคงได้พบกับความตื่นเต้นและความแปลกใหม่ได้ในอนาคตอันใกล้

บรรณานุกรม

- Bright, Susan. 2005. **Art Photography Now**. London: Thames and Hudson.
- Campany, David. 2003. **Art and photography**. London: Phaidon.
- Cotton, Charlotte. 2004. **The Photograph as Contemporary Art**. London: Thames and Hudson.
- Ewing, William A. Herschdorfer, Nathalie and Blaser, Jean-Christophe. 2006. **Regeneration: 50 Photographers of Tomorrow**. London: Thames and Hudson.